

Zhrnutie správy o prípadoch trestných činov proti životnému prostrediu, ktoré riešil Eurojust

Dátum: 29. január 2021

URL adresa: <https://www.eurojust.europa.eu/report-eurojusts-casework-environmental-crime>

- Počet trestných činov proti životnému prostrediu rýchlo stúpa a ohrozujú nielen biotopy a populácie voľne žijúcich zvierat a rastlín, ale aj celé ekosystémy, prostredie na život a finančné systémy. Tieto trestné činy môžu priniesť veľmi **vysoké zisky**, predstavovať relatívne **nízke riziko odhalenia** a často ich páchajú **organizované zločinecké skupiny**, ktoré pôsobia v rámci EÚ i mimo nej.
- Stúpajúci počet trestných činov proti životnému prostrediu spolu s ich **komplexnou a nadnárodnou povahou** si vyžaduje **integrováný a koordinovaný prístup** od správnych orgánov, orgánov presadzovania práva a justičných orgánov na vnútroštátnej úrovni až po cezhraničnú spoluprácu na medzinárodnej úrovni.
- V tejto súvislosti je chvályhodné a vítané, že Európska komisia prijala **Európsku zelenú dohodu**, nový plán na zabezpečenie udržateľnosti hospodárstva EÚ vo všetkých odvetviach spoločnosti.
- Eurojust**, Agentúra Európskej únie pre justičnú spoluprácu v trestných veciach, má kolektívnu schopnosť **maximalizovať vyšetrovacie úsilie vnútroštátnych orgánov** s cieľom zabezpečiť efektívnosť cezhraničného vyšetrovania a stíhania trestných činov proti životnému prostrediu.
- V tejto správe o práci na prípadoch Eurojust poskytuje stručný a aktuálny prehľad **právnych a operačných výziev** vyplývajúcich takmer zo 60 prípadov environmentálnej cezhraničnej trestnej činnosti, ktoré boli agentúre postúpené v období rokov 2014 až 2018.
- Zdôrazňujú sa v nej **najlepšie postupy**, ktoré vnútroštátnym orgánom umožnili vybudovať dôveru, zabezpečiť účinnosť vyšetrovania a úspešného stíhania za spáchanie trestných činov proti životnému prostrediu a rozvíjať udržateľnú spoluprácu nielen v rámci Európskej únie, ale aj s krajinami mimo EÚ. Niekoľkými **príkladmi prípadov** sa ilustruje, ako zúčastnené krajiny dosiahli spoločné chápanie právnych koncepcií, vymieňali si informácie, zapojili všetkých aktérov potrebných na prijatie opatrení, vypracovali spoločnú stratégiu a spoločne dosiahli úspešné výsledky.
- V správe sa takisto mapujú **hlavné výzvy** špecifické pre vyšetrovanie a stíhanie za spáchanie trestných činov proti životnému prostrediu a uvádzajú sa v nej **odporúčania** na lepšie využitie potenciálnych prínosov účinnej a včasnej cezhraničnej spolupráce, ako sa uvádza ďalej v texte.
 - Účinná **multidisciplinárna spolupráca** medzi príslušnými správnyimi orgánmi, orgánmi presadzovania práva a justičnými orgánmi sa vyžaduje na vnútroštátnej úrovni ako predpoklad účinnej medzinárodnej spolupráce v prípadoch trestných činov proti životnému prostrediu.
 - Trestné činy proti životnému prostrediu je potrebné uznať za **formu organizovanej trestnej činnosti**. To umožní využívať širšiu škálu vyšetrovacích nástrojov a zdrojov a otvorí možnosť začatia cezhraničného vyšetrovania.

- (iii) Je dôležité **viesť finančné vyšetrovanie** a systematickejšie **vymáhať zisky** z trestných činov proti životnému prostrediu s cieľom riešiť finančné stimuly pre tento druh trestnej činnosti.
- (iv) **Včasné zapojenie Eurojustu** umožňuje účinnú medzinárodnú spoluprácu, koordináciu od začiatku vyšetrovania, účinnú výmenu informácií a rozvoj spoločných stratégií.
- (v) Kľúčové **pojmy trestného práva v oblasti životného prostredia** je potrebné **dalej harmonizovať** a konzistentnejšie vykladať vo všetkých členských štátoch EÚ. **Sankcie** za trestné činy proti životnému prostrediu by tiež mali byť **jednotnejšie a odrádzajúcejšie**.